

Ruimte voor bereikbaarheid: van stad tot ommeland

Krimpcafé in Loppersum
23 januari 2020

Taede Tillema (t.tillema@rug.nl)
Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen
Basiseenheid Economische Geografie

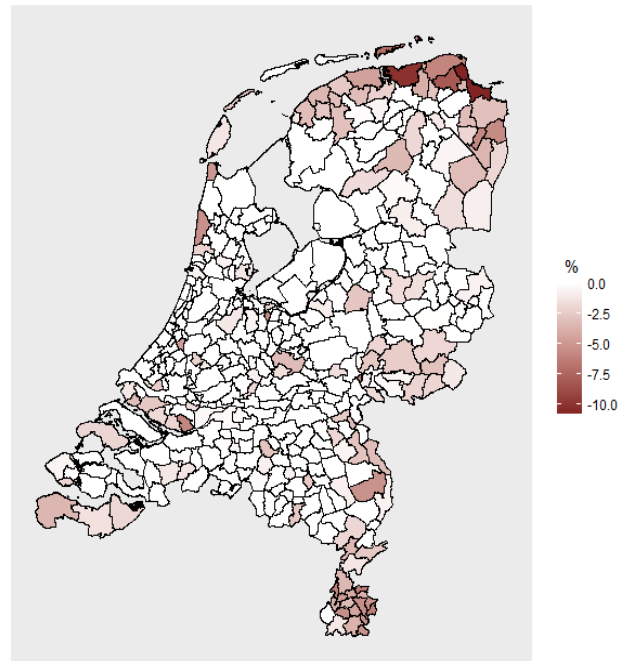
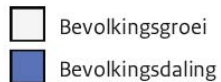
Inleiding

- > Leerstoel Transportgeografie (per 1 mei 2018)
- > Titel oratie: "Ruimte voor bereikbaarheid: van stad tot ommeland" (26 februari 2019)
- > Veel aandacht voor steden, minder voor rurale gebieden
 - Veel mensen
 - Krimp maar ook groei
 - Bereikbaarheid voorzieningen
- > Komende jaren meer richten op onderzoek naar bereikbaarheid in rurale gebieden

Bevolgingskrimp en regionale spreiding

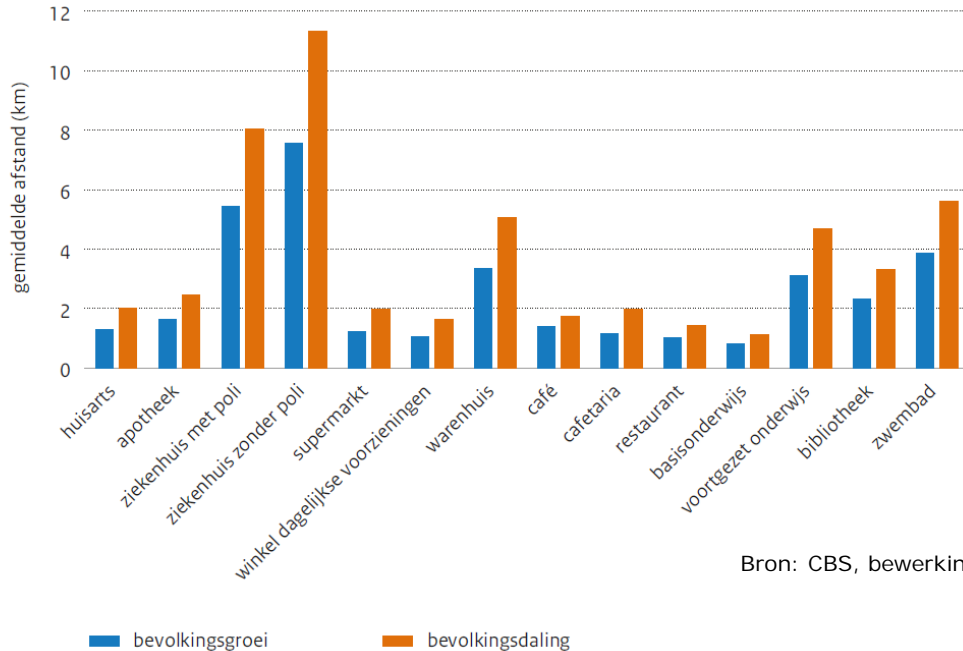

Ontwikkeling bevolking 2005-2015 (in %)
(gemeenten met bevolgingskrimp) Bron: CBS

Afstand tot voorzieningen

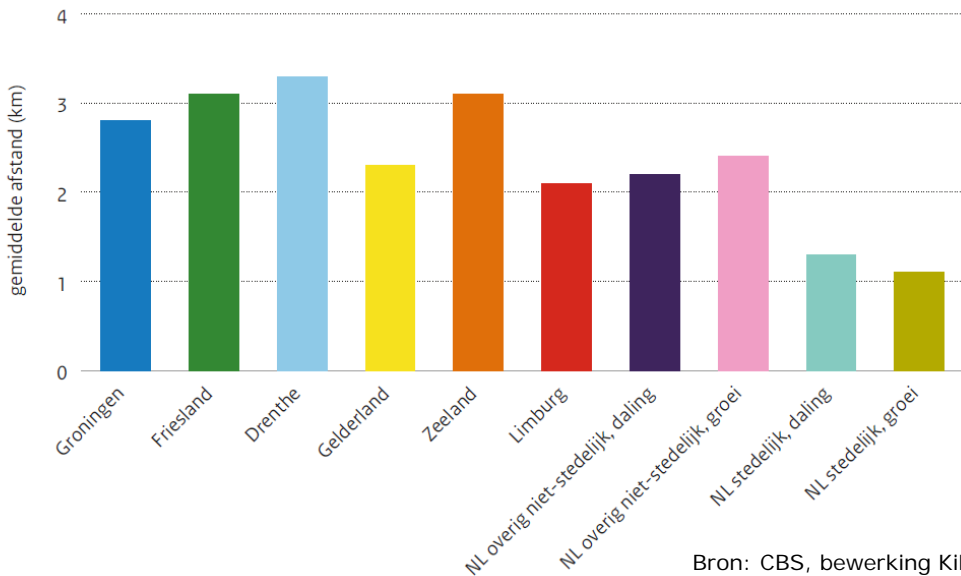
Gemiddelde afstand tot verschillende voorzieningen, met onderscheid naar gebieden met bevolkingsgroei en -daling.

Bron: CBS, bewerking KIM

Afstand tot voorzieningen: verdere ruimtelijke spreiding

Gemiddelde afstand tot basisvoorzieningen (huisarts, supermarkt, winkel voor dagelijkse voorzieningen, basisonderwijs, voortgezet onderwijs) in verschillende perifere krimpgebieden (stedelijkheid 4 of 5), overige niet-stedelijke gebieden (stedelijkheid 4 of 5) en stedelijke gebieden (stedelijkheid 1-3).

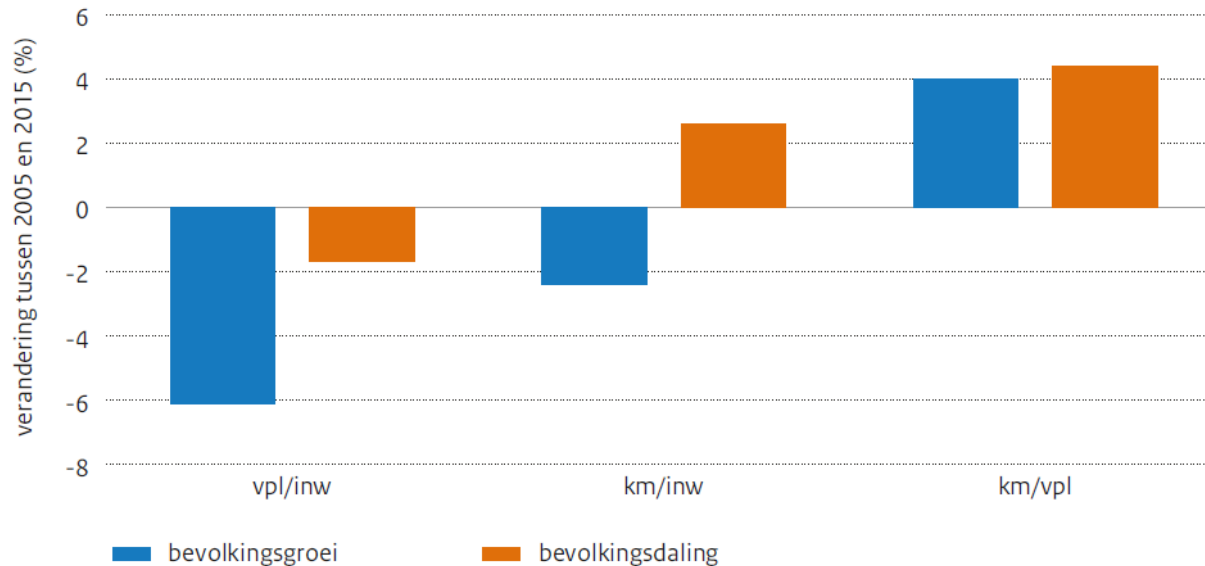

- Groningen, bevolkingskrimp
- Friesland, bevolkingskrimp
- Drenthe, bevolkingskrimp
- Zeeland, bevolkingskrimp
- Limburg, bevolkingskrimp
- Gelderland, bevolkingskrimp
- Overig niet-stedelijk Nederland
- Stedelijk Nederland

Verandering in mobiliteit

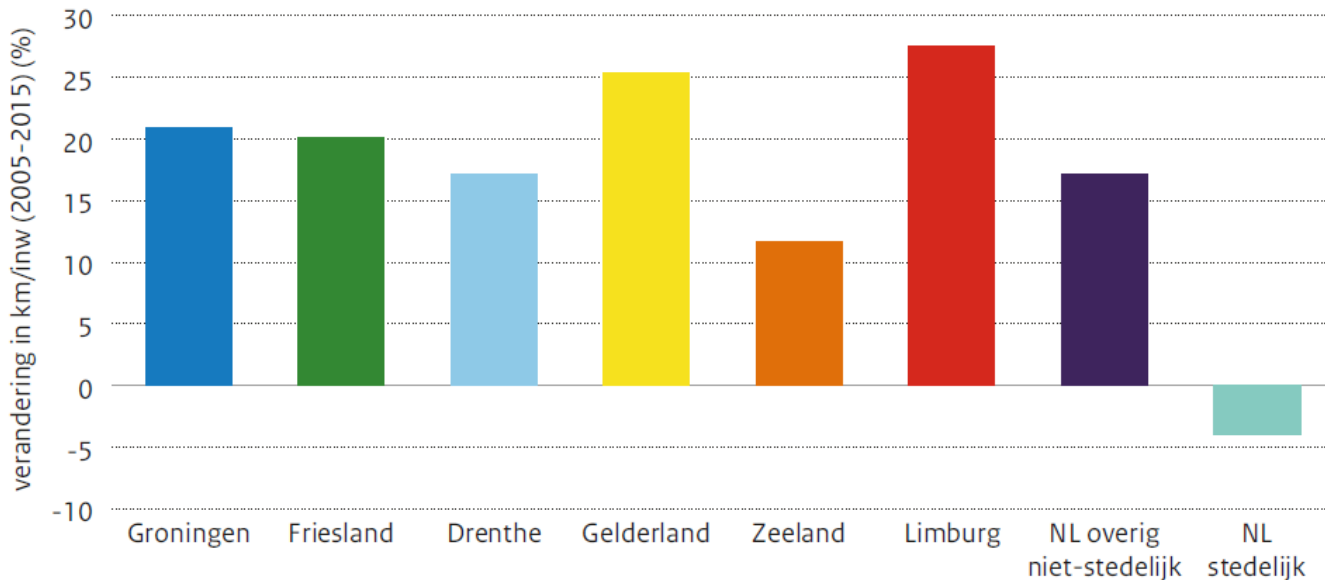
Veranderingen in de mobiliteit in gebieden met een bevolkingsgroei en -daling, tussen 2005 en 2015.

Verandering in onderwijsmobiliteit

Procentuele verandering in onderwijsmobiliteit (kilometer/inwoner) tussen 2005 en 2015.

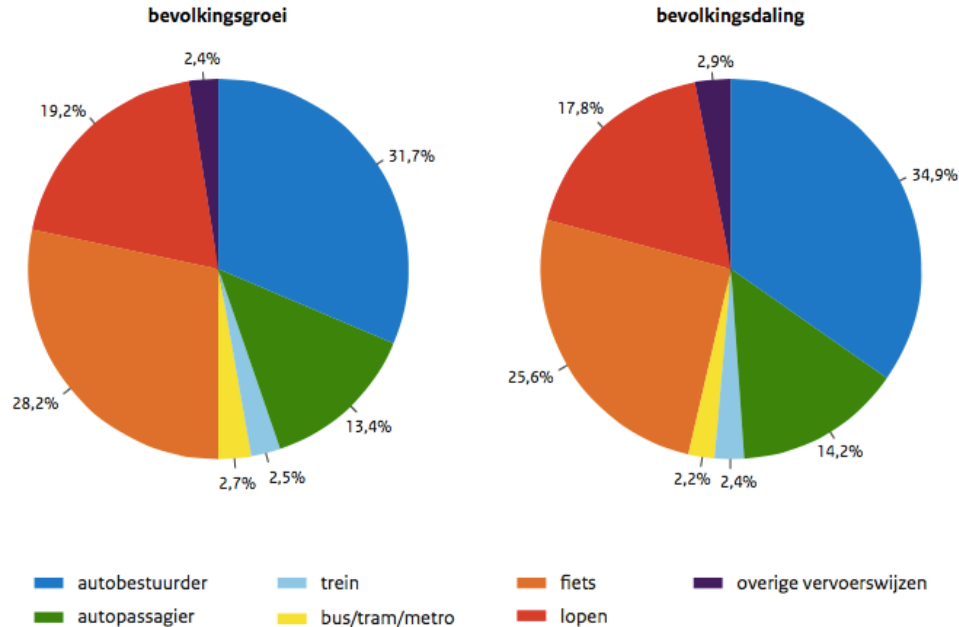

Bron: CBS, bewerking KiM

Modal split

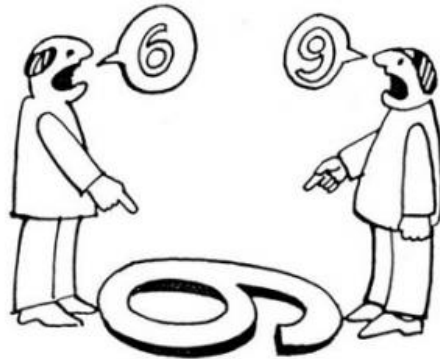
Modal split voor verplaatsingen in 2015 in groeigemeenten (links) en gemeenten met bevolkingsdaling (rechts).

Maar hoe erg zijn de langere afstanden?

- › Afstand of het aantal beschikbare opties?
- › Voor wie is er een probleem?
- › Beleving van bereikbaarheid centraal?

Onderzoek binnen de leerstoel Transportgeografie: drie lijnen

Felix Pot
MSc

1. Perceptie
van
bereikbaarheid

2. Relatie
platteland -
stad

3. Slimme
mobiliteit en
oplossingen

Dr. Paul
Plazier

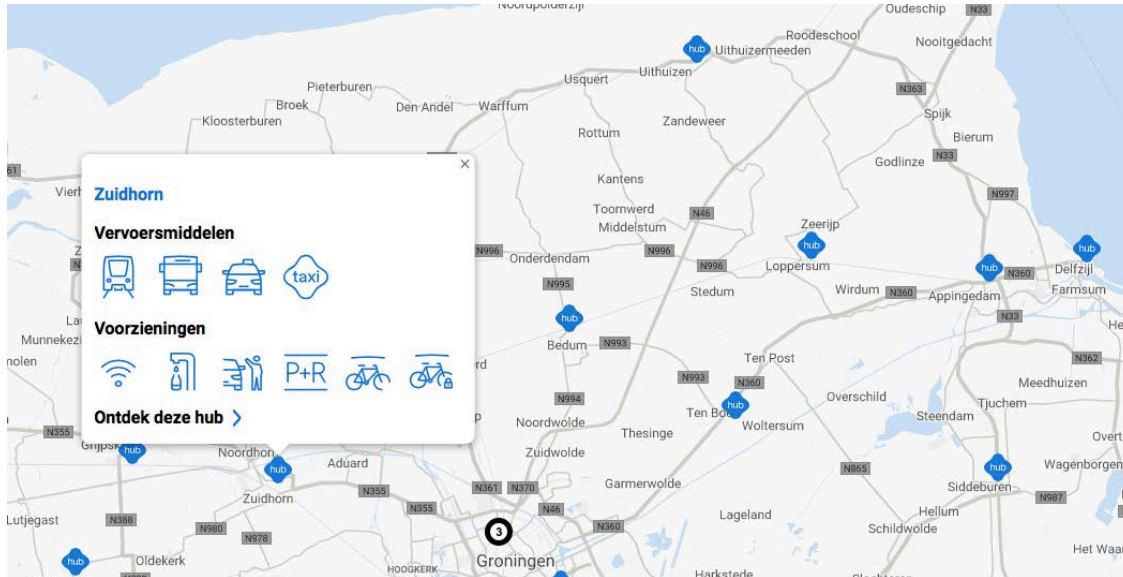
Perceptie van bereikbaarheid

- › Stap 1: Focusgroepen (jongeren, senioren, forenzen) naar bereikbaarheidservaringen in Zeeland
- › Stap 2: Enquête naar beleving bereikbaarheid in landelijke gebieden (krimp en groei)

Hubs: ketenmobiliteit in stad en rurale gebieden

...ook een plek voor deelconcepten

- › Ophaalpunt pakketjes
- › Deelvervoer voor first and last mile
- › Andere voorzieningen: winkels, huisarts

SMiLES

Shared connectivity in Mobility and Logistics
Enable Sustainability

Shared connectivity in Mobility and Logistics Enable Sustainability

The **goal** of this project is to establish a Living Lab to:

1. study barriers and opportunities for open sharing networks in a comprehensive way through an interdisciplinary lens;
2. investigate the role of technology, human behaviour, ethical and legal boundaries, trust, governance, information and privacy considerations on the functioning of an open sharing network
3. develop innovative business and organisation models for open sharing networks to enable efficient, effective and emission-free transport;
4. perform studies in practice to gain new insights from practice for theory development, as well as to test concepts in a public-private-people cooperation.

Faculty of Economics and Business
Faculty of Behavioural and Social Sciences
Faculty of Law
Faculty of Spatial Sciences

Faculty of Philosophy
Faculty of Science and Engineering
Faculty of Campus Fryslân
Hanze University of Applied Sciences
Noorderpoort

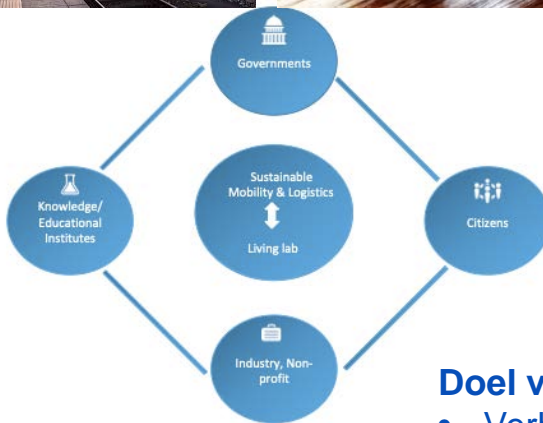
Key industry partners

SMiLES & HIVE

1. **slimme (stads)logistiek**
2. **open en verbonden netwerken** voor goederen- en personenvervoer waarin deelconcepten een rol spelen (zoals Hubs en Mobility as a Service, MaaS)
3. **verduurzaming van mobiliteit en infrastructuur**
4. **autonoom vervoer** over land, water, rails en door de lucht
5. **smart networks** (communicatie tussen voertuigen, wekkant en in het netwerk, 5G, datadeling)

Doel van HIVE. Mobility:

- Verbinden van kennis, expertise en initiatieven van deelnemende organisaties.
- Versterken en zichtbaar maken van de positie van de noordelijke als koploper op het gebied van smart mobility.

Andere slimme oplossingen

- › Rol van de (e-)fiets (ook in relatie tot hubs)
- › Nieuwe technologie:
 - Apps
 - Autonome shuttles
 - Digitale bereikbaarheid
- › Andere pilots (bijv. Anders Benutten)

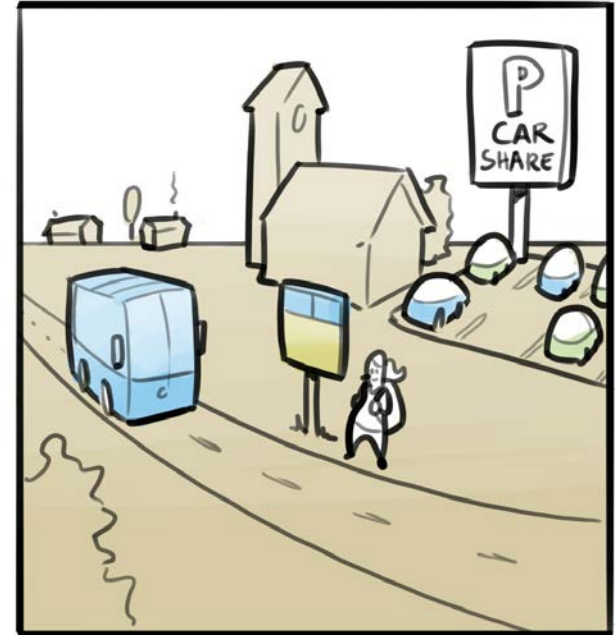
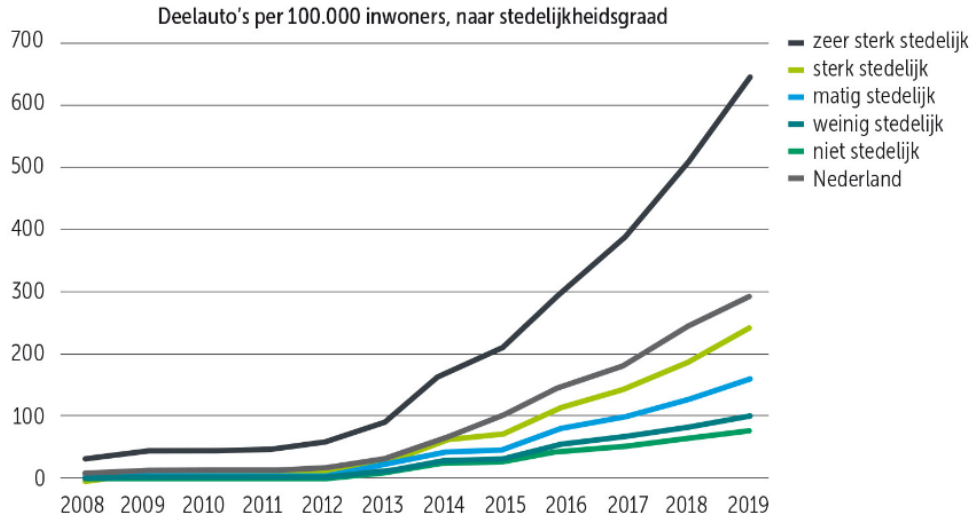

Zelfrijdende shuttle bij het Ommelander Ziekenhuis in Scheemda

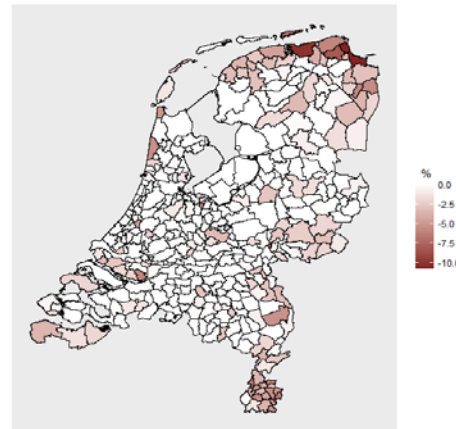
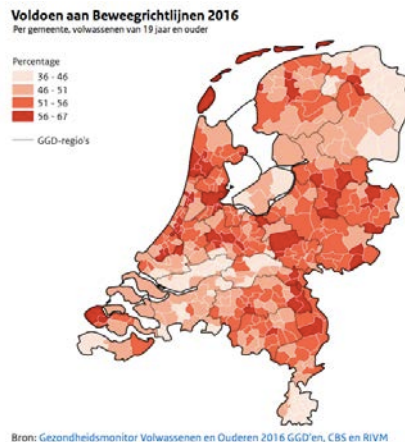
Uitdagingen en vragen

- › Ontwikkeling delen en MaaS?
- › Relatie ICT/apps en digital divide

Uitdagingen en vragen

- › Systematisch monitoren en leren van pilots
- › Alle vervoerwijzen nodig: van modaliteit naar mobiliteit
- › Databeschikbaarheid
- › Koppeling tussen bereikbaarheid, gezondheid, welzijn?
- › Beleving: hoe gaan we daarmee om in de (beleids)praktijk?

RuG als partner

- > Leerstoel Transportgeografie
- > hive.mobility/SMiLES

SMiLES

Contactinformatie:
Taede Tillema (t.tillema@rug.nl)

BEDANKT!